

XVII. DANI PSIHLOGIJE

Zadar

27. - 29. svibnja 2010.

Natalija Bolfan-Stošić

Utjecaj emocija na glas i otkrivanje uloge parametara glasa u dijagnostici patološkog glasa

U većini slučajeva emocionalni faktor igra važnu ulogu u etiologiji poremećaja glasa kod djece i odraslih.

Emocije mijenjaju jačinu i visinu glasa u stresnim situacijama, varijabilnost visine glasa koja ima lingvistički aspekt. Manjak varijacija u glasu koji rezultira siromašnim, monotonim glasom je nerijetko karakteristika osoba u tužnim stanjima kao npr u istraživanju Bolfan-Stošić (2002) i suradnika kod glasa i govora žena prije i poslije operacije dojke i suportivnog terapijskog programa. Emocije mogu uzrokovati prekide u glasu kod rapidnih promjena visine glasa, diplofoniju (simultana produkcija dviju visina u signalu), glasovni tremor (ritmičke varijacije u visini), smanjuju ukupni raspon visine glasa (raspon između najnižeg tona modalnog registra do najvišeg tona u falsetu).

U ovom radu su prikazane akustičke slike karakteristika glasa pacijentica koje boluju od depresije (spor, zakašnjeli ili monoton govor s nesposobnošću produkcije normalnog raspona glasa) u odnosu na akustičku sliku glasa zdrave osobe istog spola i dobi.

Karakteristike glasa su mjerene EZVoicePlus akustičkim programom za analizu glasa koji se godinama koristi u mjerenjima odstupanja značajki glasa od normale kod djece i odraslih na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu.

Cilj ovog preglednog rada je objasniti odstupanja u glasu uslijed psihosomatskih teškoća kao i ulogu u dijagnostici nekih akustičkih karakteristika glasa kao pokazatelja u raličovanju normalnog od patološkog glasa.

Uloga mjerenja rapidnih promjena glasa u dijagnostici (ispitivanje pacijentove sposobnosti da produkuje vokalnu produkciju i održava napetost glasnica kao i održavanje produljene fonacije u stresnim situacijama) kao i ukupnog raspona visine glasa po nekim su istraživačima poremećaja glasa pokazatelji laringealnog zdravlja.

Ključne riječi: emocije, odstupanja u glasu, uloga akustičkih parametara u dijagnostici

Natalija Bolfan-Stošić, Draženka Blaži

Emocionalni stres kao uzrok odstupanja u glasu i svijesti djece o vlastitom problemu glasa

U svrhu nedostatka edukacije o problemima glasa kod djece u vrtićima i školama proveli smo istraživanje karakteristika glasa djece u vrtiću i osmogodišnjoj školi na području Dugog Sela. Ovakvim istraživanjima bi svakako doprinjeli nedostatku edukacije odgojitelja i učitelja o problemima glasa kod djece koji su često uzrokovani emocionalnim faktorima ali i time bi podsjetili same odgojitelje i učitelje na promišljanje o vlastitoj kvaliteti glasa koja je nerijetko zbog njihove profesije narušena. U svrhu ovog posljednjeg 2010. se provodi istraživanje glasova vokalnih profesionalaca primjenom Upitnika širom Hrvatske koji između ostalog

sadrži pitanja o rizičnim situacijama za nastajanje emocionalnog stresa (ERF Sveučilišta u Zagrebu, Poliklinika Suvag i KB Šalata).

Kod istraživanja 50-ero vrtićke djece cilj je bio otkriti odstupanja u glasu, u odnosu na dob i spol ispitanika, na temelju subjektivne procjene glasa terapeuta pomoću Buffalo profila glasa (Wilson, 1979).

U drugom istraživanju 32 učenika viših razreda osmogodišnje škole, cilj je bio utvrditi razlike u svjesnosti o visini, jačini i kvaliteti glasa u odnosu na dob i spol pomoću „Upitnika vokalnog identiteta“ (Bolfan – Stošić, 2002). Tim se Upitnikom procjenjuje glasovno ponašanje djece osnovnoškolske dobi i svjesnost o glasu.

Rezultati prvog istraživanja otkrili su odstupanja u glasu od normale kod hiperaktivne djece, djece koja imaju veliku obitelj i slabiji ekonomski status i djece koja su doživjela emocionalni stres poput gubitka roditelja ili su pretrpjeli neku drugu traumu. U odnosu na spol zbog sličnosti veličine i strukture vokalnog mehanizma u mladoj dobi, nisu nađene značajne razlike. Rezultati drugog istraživanja također ukazuju na emocionalni faktor kao važan uzročnik problema glasa u djece starije školske dobi, sličnih uzroka kao i u prethodnom istraživanju, kao i to da su djevojčice značajno svjesnije svoje narušene kvalitete glasa od dječaka.

Ključne riječi: otkrivanje poremećaja glasa, trauma uzrok narušenog glasa, svijest o problemu glasa kod djece